

آینه

برجام ازتوجه‌گری‌دیروز تا فرصت‌سوزی امروز

● محمد اسماعیلی: «حرکت پلکانی» از ۲۳ تیرماه ۹۴ تا سفر دولترماد بن نیویورک، نشان‌دهنده این است که هرچه از روز ۲۳ تیرماه سال گذشته فاصله گرفته‌ایم، نگاه دولت به برجام و رفتار آمریکایی‌ها شکل صحیح و واقع‌بینانه‌تری به خود گرفته تا آنجایی که سه‌گانه «دوق‌زدگی از توافق و انتقال این ذوق به جامعه»، «فشار ایجیلی و پنهانی به طرف آمریکایی جهت انجام تعهدات» و «توجه رفتارهای آمریکایی‌ها در نقض برجام» جای خود را به گلابه‌های شفاهی داده است که البته این هم تأمین‌کننده منافع اولیه کشور نیست. به هر روی روند پلکانی موردآشاره در ۱۴ماه گذشته را در گزاره‌های زیر باید خلاصه کرد: - بی‌نظیر و باکیفیت‌خواندن متن برجام از نظر حقوقی، سیاسی و فنی و در جهت منافع جمهوری اسلامی ایران - تحریف متن برجام و تلقین این نکته که تمام حقوق هسته‌ای کشور از جمله حق غنی‌سازی ایران به رسمیت شناخته شده است. - امید کاذب دادن به مردم - دستاوردسازی بعد از روز اجرای برجام نظیر کشایش هزار لاسی و برداشته‌شدن تمام تحریم‌های بانکی، مالی، پتروشیمی، کشتیرانی و اصرار به پذیرش آنها توسط مردم.

اعتقاد

سیدرای احمدی‌نژاد بلاتکلیف است

صادق زنگیلاک: آقای احمدی نژاد بین ۱۰ تا ۱۵ میلیون رای دارد و بخش عمده‌ای از آن به جیب اصولگرایان می‌رود؛ بخشی احتمالا به جیب آقای ضرغامی و افرادی از این دست و بخشی هم به جیب نامزدی که رسما از طرف جبهه پایداری معرفی شود. درعین‌حال نکته‌ای جامعه‌شناختی هم باید در مورد آن ۱۰ تا ۱۵ میلیون رای احمدی‌نژاد بدهم. این آرا مخصوص به خود احمدی‌نژاد و شخصیت و کاریزمای مخصوص خودش است. آن ۱۰ تا ۱۵ میلیون علاقه به شخص احمدی‌نژاد دارند. ای بسا اگر آقای احمدی‌نژاد بگوید که هر کسی که می‌خواست به من رای دهد به مثلا آقای ضرغامی رای دهد، این تعداد به ضرغامی رای ندهند. برای اینکه اصلا کاریزمای ضرغامی با کاریزمای احمدی‌نژاد قابل مقایسه نیست. لذا خیلی دشوار است بخواهیم برآوردی جدی کنیم که سید رای آقای احمدی‌نژاد به کدام سمت‌وسو خواهد رفت.

نقد

آن‌چه صراحت‌را به میدان آورد

مهران کریمی: هنوز پادمان نرفته است آتشی که محمود احمدی‌نژاد در منظره‌ای انتخاباتی شعله‌ور کرد و چگونگی همه عملکرد حاکمان و بزرگان نظام از آغاز تا آن زمان را یک سر به زیر سؤال برد، جرقه ناآرامی‌های پس از انتخابات را زد که بزرگ‌ترین خسارت‌ها و هزینه‌ها بر کشور بعد از جنگ تحمیلی بود. همچنین در بررسی عملکرد رئیس دولت‌های نهم و دهم هیچ‌گاه نمی‌توان خسارت‌هایی را که او یک‌تته بر اقتصاد و مدیریت کشور و جایگاه بین‌المللی ایران و تحمیل تحریم‌های بی‌سابقه جهانی بر کشور وارد کرد نادیده گرفت. اگر رهبر یک کشور با توجه به احتمال بروز چنین بحران‌هایی که هرکدام برای به‌آبودویی‌کشاندن کشور کافی است، با توجه به جایگاه و اشرافی که دارد بخواهد از بروز دوباره چنین بحران‌هایی پیشگیری کند آیا اشتباه است؟ البته ممکن است چنین تلقی شود که چنین اقدام پیشگیرانه‌ای نافی اصول دموکراتیک است ولی در شرایطی که نهادهای دموکراتیک در کشور ما به دلیل فقدان احزاب قوی و سازوکار انتخاباتی ناکارآمد و وجود برخی نهادهایی که به هر بهانه قانون‌گریزی می‌کنند، شاید اقدامی ناگزیر باشد و چا دارد که متولیان کشور به‌ویژه دستگاه اجرائی و قانون‌گذاری با ارائه لایحه نظام جامع انتخاباتی و تصویب آن و همین‌طور دستگاه قضائی با محاکمه کسانی که چنین خسارت‌هایی بر اقتصاد، سیاست و مهم‌تر از همه سرمایه اعتماد مردمی وارد کرده‌اند، به گونه‌ای عمل کنند که نیازی نباشد از اعتبار رهبری برای جلوگیری از تحمیل هزینه‌های بیشتر به جامعه و نظام هزینه شود.

رسالت

خسارت محض!

محمدکاظم انبازلوپی: دولت باید قدری از دیپلماسی لیخت و التماس و گرفتن قول در ازای وعده‌ی آمریکا فاصله بگیرد و جایگاه خود را در صورت‌بندی مقاومت ملت ایران برای مبارزه جدی با استبداد جهانی مشخص کند. دیپلماسی عمومی و فاصله‌گرفتن از ادامه بحث‌های بی‌حاصل در زیر سقف مجرانه‌ها و نیز دیپلماسی تهاجمی باید در دستور کار وزارت خارجه قرار گیرد. اگر امروز به آمریکا سبیلی نزنیم، ممکن است فردا از کوزه‌های پوینزه دستگاه اجرائی بخوریم. نباید کشورهایی که عمر استقلال آنها کمتر از عمر یک انسان است، برای ایران اسلامی با تمدنی هفت‌هزارساله شاخ و شانه بکشند. نباید اجازه دهیم برخی شکم‌گنده‌های قارون صفت در جنوب خلیج فارس به تهامیت ارضی ما چشم طمع داشته باشیم. چراغ‌های بزنند که دمدام در ۳۱ شهریور سال ۱۳۵۹ زد. جلوی «خسارت محض» را باید گرفت. این خسارت فقط در حوزه برجام نیست. حوزه‌های دیگر هم هست. آمریکایی‌ها با غلاف خالی به مقابله با ما آمده‌اند. چرا ما مشمشیر مقاومت را از غلاف بیرون نکشیم و طعم اقتدار و غیرت ملی را عملا به آنها نچشانیم؟

مطالب ارسالی از طرف خوانندگان، هر پنجشنبه، در صفحه «مخاطبان شرق» منتشر می‌شود. مطالب مخاطبان برای اینکه قابلیت چاپ را در این صفحه داشته باشد، باید همراه نام، مشخصات، شماره تماس نویسنده و حاکثر در ۶۰۰ کلمه با درج عنوان به آدرس **politics@sharghdaily.ir** ارسال شود. بدیهی

پژواک

مطالب ارسالی از طرف خوانندگان، هر پنجشنبه، در صفحه «مخاطبان شرق» منتشر می‌شود. مطالب مخاطبان برای اینکه قابلیت چاپ را در این صفحه داشته باشد، باید همراه نام، مشخصات، شماره تماس نویسنده و حاکثر در ۶۰۰ کلمه با درج عنوان به آدرس politics@sharghdaily.ir ارسال شود. بدیهی

حقوق اقلیت‌ها تجلی‌بخش وحدت

ناصر کانی‌سانانی

امپراتوری ایران را شکل می‌بخشیدند. در طول ۱۴ قرن، تاریخ به یاد ندارد، حتی یک حرکت واگرایی و ضد وحدت در ایران بزرگ رخ داده باشد، درحالی‌که اقوام و ملت‌های تابعه، پیرو ادیان و مذاهب مختلف بوده و به زبان‌های گوناگون تکلم می‌کردند و با این تکثر، فرهنگی مشترک را شکل بخشیدند و وحدت را متجلی کردند، چنان که همسایگان را هم تحت‌تاثیر قرار دادند. همین فرهنگ مشترک و متنوع و متکثر است که در رگ‌وبوی و خون در جان هر ایرانی اعم از کرد، فارس، عرب، بلوچ، ترکمن، ترک و... جاری است و به آنها فرمان می‌دهد که با وجود تنوع و تکثر، حول محور واحد ایران زندگی کنند. اندکی به خود زحمت دهید و چند کتاب تاریخی را حداقل تورق کنید. ده‌ها و صدها صحنه نبرد و دفاع را برایتان به تصویر خواهد کشید که در مقام دفاع از ایران و ایرانی، خون همه قومیت‌ها و ملت‌های زیرمجموعه ایران بزرگ، آنها را تزئین کرده است. بعد از اسلام و با وجود تمام تفرقه‌اندازی‌ها و تعصبات خشک قومی و مذهبی که از سوی سلاطین و حکمرانان ایران اعمال شده و موجب جدایی بخش‌های مهمی از ایران از یکپره مام میهن شده؛ اما آن احساس مقدس همچنان پایدار است و به ایران شکل می‌بخشد. جای سؤال است که چرا در همه این ایام، برخورداری قومیت‌ها و ملت‌ها از حقوق انسانی خویش، باعث واگرایی نشده است؟ شما که تلاش برای تأمین حقوق روا و مشروع اقلیت‌ها از جمله آموزش به زبان محلی را عملی ضد وحدت ملی می‌دانید و به همین واسطه، دولت تدبیروامید را غیرمستقیم محکوم می‌کنید، بفرمایید با منع این اقدامات چه کار می‌خواهید بکنید؟ جناب میرسنجری، شما حتی به مفهوم واقعی فرمایشات مقام معظم رهبری هم دقیقا توجه نکرده‌اید و با صدور مجوز برای نادیده‌گرفتن حقوق اقلیت‌ها و در جهت تحریک همان گسلی که ایشان به آن اشاره کرده و هشدار داده‌اند که

دشمن درصدد فعال‌کردن آنهاست، سخن می‌گویید. از قانون اساسی یاری می‌گیرید، پیشنهاد می‌کنم یک‌بار دیگر این منشور را بدون عینک تعصب و تنگ‌نظری ملاحظه کنید. آن همه تأکید بر تأمین حقوق مردم، صرف نظر از ملیت و مذهب و تأیید و تشویق اقدامات در جهت رشد و شکوفایی فرهنگ و مدنیت همه ایرانیان و مجوز کسب حقوق مدنی آنها به دور از تعصب و تنگ‌نظری را هم ملاحظه کنید. حداقل در اصل نهم، مروری مجدد داشته باشید؛ آنجا که می‌گوید «و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور، آزادی‌های مشروع را هرچند با وضع قوانین و مقررات سلب کند»، خواندن و نوشتن به زبان محلی و تلاش برای کسب حقوق مشروع مدنی و سهیم‌بودن در اداره امور وطن مشترک، از حقوق مسلم و جزء آزادی‌های مشروع است که قانون بر آن تأکید دارد؛ اما شما منع می‌کنید. در نهایت عرض می‌کنم اقلیت‌های ملی و مذهبی که امروز در ایران به‌ویژه نقاط مرزی زندگی می‌کنند، بازمانده ملت‌هایی هستند که به واسطه بی‌ایقانی حکام و توطئه‌های دشمنان، اکثریت آنها از یکپره مام میهن بریده شده‌اند؛ اما این اقلیت‌ها با وجود همه ستم‌های ملی و مذهبی که از سوی حکمرانان جبار و مستبد ایران در گذشته در حقشان روا شده، امروز با عشق و علاقه به دامن میهن چنگ بازیده و می‌خواهند با حفظ هویت ملی و مذهبی خود همچنان پاسدار ایران باشند. برخلاف تنگ‌نظران که ایران را همین محدوده گریه‌نمای امروزی می‌شناسند، آنان ایران فرهنگی را مدنظر دارند که آسیای میانه و خاورمیانه را هم تحت‌تاثیر مدنیت پرشکوهش قرار می‌داد؛ بنابراین به خود حق می‌دهند در وطن موروثی خویش که هزاران جسم و جان برایش قربانی کرده‌اند، از همه حقوق انسانی، مدنی، سیاسی و فرهنگی مشروع خویش برخوردار باشند تا ایران بزرگ را داعای و تجلی بخشند.

ما ایرانیان صلح‌طلبیم یا ستیزه‌جو؟

حمید دهقانی

گفت‌وگو و تعامل با دیگری، اهمیت بیشتری دارد و میل به رویکرد صلح‌طلبی درحال‌حاضر تا حدودی بر منش ستیزه‌گری غلبه کرده است. اینکه چنین روندی پابرجا بماند یا خیر، بستگی به هستیم که به لحاظ ژنتیکی سلطه‌پذیریم؟ آیا

از خانواده ستیزه‌جو تا خانواده صلح‌طلب
در کنار دولت و نهادهای دیگر، نهاد خانواده نیز در ایجاد شخصیت صلح‌طلب یا ستیزه‌جو نقش اساسی دارد. با توجه به دو رویکرد صلح‌طلبی و ستیزه‌جویی می‌توان دو نوع خانواده را از هم متمایز کرد؛ خانواده ستیزه‌جو و خانواده صلح‌طلب. در خانواده ستیزه‌جو، نظم سلسله‌مراتبی حاکم است. پدر قدرتمندتر از بقیه و در رأس قرار دارد. بعد از او پسر بزرگ‌تر و سپس کودکان به ترتیب سن جای دارند. هرگاه در این سلسله‌مراتب خدشه و اختلالی ایجاد شود، خانواده دچار مشکل می‌شود. به این معنا که هرکس همسو با نظم موجود در این سلسله‌مراتب باشد، می‌تواند در قدرت و ثروتی که در دست مرد خانواده است، سهیم باشد اما زن یا هر کدام از فرزندان‌که بخواهند نظم موجود را به چالش بکشند با خطر محرومیت از منابع و منافع‌ه که در دست یک نفر است (پدر خانواده) مواجه می‌شوند. در گذشته پیروی از این سلسله‌مراتب رایج و غالب بود اما در دوران معاصر چنین ساختار عمودی قدرت در خانواده‌ها رو به زوال است و میل به‌چالش‌کشیدن سلسله‌مراتب قدرت از سوی اعضای بدنه هرم قدرت رانده‌ییش ازپیش دیده می‌شود. نوع دوم خانواده، خانواده صلح‌طلب است که در آن کودکانی صلح‌طلب پرورش می‌یابند. در این سبک از خانواده که امروزی‌تر است، ایده توزیع عادلانه قدرت میان همه اعضای خانواده مطرح است. در این خانواده‌ها افراد صلح‌طلب و آگاه در پی برقراری رابطه برابر و ایجاد «خانواده مدنی» هستند. خانواده‌ای که در آن روابط به‌دور از سلطه‌گری و سلطه‌پذیری است و زنان و جوانان نیز در فرایند تصمیمات مهم سهیم هستند. در چنین خانواده‌هایی «فردیت» نیز اهمیت بیشتری یافته و اعضای خانواده برای حوزه خصوصی یکدیگر احترام بیشتری قائل‌اند. گفت‌وگو و تعامل از عمده‌ترین ویژگی چنین خانواده‌هایی است.

این خانواده‌ها در مواجهه با مشکلات موجود و چالش‌های پیش‌رو با گفت‌وگو و مذاکره به حل مسئله می‌پردازند و به همین دلیل فرزندان آنها با سبک‌دستی و بی‌اعتمادی و اعمال خشونت در جامعه امروز واقعیت‌هایی است که این عده برای اثبات مدعای خود به آن اشاره می‌کنند. در مقابل، عده‌ای هستند که معتقدند فرهنگ ایرانی و اسلامی با پتانسیل‌های زیادی برای صلح‌طلبی و دگردوستی دارد. آنها به انجام امور خیریه و کمک‌رسانی به دیگران، میهمان‌نوازی، احترام به دیگران، ادبیات غنی از داستان‌ها و تمثیل‌هایی که تأکید بر صلح و آرامش دارند، اشاره می‌کنند.

درهرصورت چنین پتانسیلی منجر شده که نهادهای موجود در جامعه ایرانی، با توجه به موقعیت ویژه دارای هر دو رویکرد صلح‌طلبی یا ستیزه‌جویی باشند. در ادامه به بررسی‌دو نهاد دولت و خانواده و همچنین شخصیت فرد صلح‌طلب یا ستیزه‌جو می‌پردازیم.

دولت ستیزه‌جوودولت صلح‌طلب
به نظر می‌رسد، با توجه به هر دو رویکرد، جامعه ایرانی ظرفیت و تجربه هر دو امر ستیزه‌گری و صلح‌طلبی را داشته است. دولت‌هایی که در ایران سر کار می‌آیند، با توجه به همین دو رویکرد سیاست‌های کلی خود را ترسیم کرده‌اند. برخی دولت‌ها تأکید بر اقتدار و ایجاد فضاهای امنیتی داشته‌اند و برخی دیگر بر اهمیت راینسی، گفت‌وگو و تعامل با جهان تأکید دارند. البته، انتخابات‌های اخیر در ایران نشان می‌دهد برای افکار عمومی و نسل‌های جدید

آینه دیروز

۹ سال پیش در چنین روزی

کیتان

- رهبر انقلاب در دیدار شاعران جوان و پیش‌کسوت: شعر شعرای جوان ما از برخی آثار بی‌توجه به اسلام و انقلاب بالاتر است
- فرمانده اطلاعات ستاد کل نیروهای مسلح: جمهوری اسلامی نظامی نیست که بتوان راحت با آن درگیر شد
- آیت الله جنتی: احمدی‌نژاد آمریکا را در مرکز قدرتش استیضاح کرد
- مخالفت روسیه و آلمان با صدور قطع‌نامه علیه ایران

اعتقاد

- احمد جنتی با اشاره به سفر رئیس‌جمهوری به نیویورک: احمدی‌نژاد در سازمان ملل ستاره‌ای بود که درخشید
- مؤسسه مطالعات وزارت بازرگانی: تورم ۵۰درصدی دور از انتظار نیست
- سرپرست وزارت نفت تکلیف اقتصاد ایران را با پیمانکاران جهانی مشخص کرد: معطل نمی‌مانیم
- ادعای سعود الفیصل: ایران دخالت در عراق را تأیید می‌کند
- تعویق صدور قطع‌نامه سوم علیه ایران در پی مخالفت روسیه و چین با تحریم‌های تازه اتفاق افتاد

ایران

- احمدی‌نژاد در جلسه پرسش و پاسخ با رهبران کلیساهای آمریکا: برنامه واحد رهبران مذهبی دنیا مشکلات را حل می‌کند
- معاون اجرائی رئیس‌جمهوری: دولت برای تحقق مطالبات مردم از تمام توان خود استفاده می‌کند
- حدادعادل: آمریکا در برابر منطق اسلام دچار استیصال شده است

- معاون رئیس قوه قضائیه: ادعاهای حقوق‌بشری علیه ایران، ابزار سیاسی است
- سخنگوی وزارت خارجه: عدم همکاری قضائی ایران در انفجار آمیا ادعایی نادرست است
- وزیر ارشاد: دولت نهم هیچ‌گاه از مردم فاصله نمی‌گیرد

آفتاب

- (رئیس دولت اصلاحات): پذیرش صلح توسط امام حسن (ع) برای افشای جریان انحرافی بود
- دبیرکل حزب اعتماد ملی: کمک‌کنندگان مالی به احزاب، باید احساس امنیت کنند
- احمدی‌نژاد در مصاحبه مطبوعاتی با هوگو چاوز: دوران امپریالیسم به پایان رسیده است
- مصباحی‌مقدم: ارزش پول ملی ایران به‌شدت کاهش یافته است
- وزیر خارجه عربستان: مناقشه هسته‌ای ایران به سمت رویارویی پیش می‌رود
- دبیر شورای نگهبان: در سازمان ملل کلاهبرداری و سلطه حاکم است
- آیت‌الله مکارم‌شیرازی: کسانی که دنیا را به جنگ تهدید می‌کنند دیوانه‌اند

جمهوری اسلامی

- علی‌اکبر ولایتی: بی‌ثباتی و سردرگمی در سیاست خارجی فرانسه بیاد می‌کند
- سرپرست وزارت نفت: قرارداد خط لوله صلح معطل هندی‌ها نخواهد شد
- سخنگوی وزارت خارجه در واکنش به اظهارات رئیس‌جمهور آژرانتین در سازمان ملل: ادعای عدم همکاری ایران برای روشن‌شدن پرونده انفجار آمیا کذب است

- رئیس شورای راهبردی سیاست خارجی: رفتار آمریکا مانع مذاکره است
- وزیر خارجه ایران در نشست ویژه کنوانسیون منع سلاح‌های شیمیایی: عدم‌انهدام سلاح‌های شیمیایی توسط برخی کشورها تهدید امنیت و صلح جهانی است
- وزیر خارجه عراق: دستگیری یک کارمند ایرانی توسط نظامیان آمریکایی در سلیمانیه شرم‌آور است

اطلاعات

- سرپرست وزارت نفت: برای توسعه پارس جنوبی معطل هیچ شرکتی نمی‌مانیم
- مدیرعامل شرکت گاز: اگر با توتال به نتیجه نرسیم جایگزین‌های دیگری داریم
- تصمیم گروه ۵+۱ در برنامه هسته‌ای ایران تا ماه نوامبر به تعویق افتاد
- احمدی‌نژاد: حضور در دانشگاه کلمبیا حقانیت مواضع ملت ایران را به اثبات رساند، حادثه کلمبیا یک حادثه بزرگ نبود که با لطف خدا به دست خود دشمنان ملت ایران و به ضرر آنها رقم خورد
- مشاور مقام معظم رهبری: رئیس‌جمهور در نیویورک انصاف سدشکنی کرد
- رئیس‌جمهوری در بولیوی و ونزوئلا: امروز روز بیداری، خودبیاوری، ایستادگی و حرکت ملت‌هاست و این‌پایان دوران امپریالیسم و استعمار است.